

Stockholm den 7 september 2021

R-2021/1171

Till Justitiedepartementet

Ju2021/02273

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 7 juni 2021 beretts tillfälle att avge yttrande över departementspromemorian Digitaliseringsdirektivets genomförande i svensk bolagsrätt (Ds 2021:15).

Sammanfattning

Advokatsamfundet har, utöver nedanstående synpunkter, ingen erinran mot förslagen i promemorian.

Synpunkter

Allmänt

I den remitterade promemorian föreslås regler för att i svensk rätt genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv om användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätt, det så kallade digitaliseringsdirektivet.¹

Vid all lagstiftning som avser behandling av personuppgifter är det viktigt att inte enbart bedöma vad som är ändamålsenligt för olika typer av verksamheter, utan även beakta hur den föreslagna regleringen påverkar skyddet för den personliga integriteten. Denna rättighet följer bland annat av Europakonventionen, EU:s stadga om de

---

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1151 av den 20 juni 2019 om ändring av direktiv (EU) 2017/1132 vad gäller användningen av digitala verktyg och förfaranden inom bolagsrätt.

grundläggande rättigheterna, regeringsformen (RF) och dataskyddsförordningen. Det är därför av största vikt att bedöma risken för att personuppgifter och annan känslig information sprids på ett olämpligt sätt till följd av nya lagförslag, allt för att det grundlagsskyddade integritetsskyddet i 2 kap. 6 § andra stycket RF och den enskildes rättssäkerhet i övrigt, ska kunna upprätthållas. När ny lagstiftning och andra föreskrifter tas fram bör lagstiftaren analysera konsekvenserna för den personliga integriteten vid personuppgiftsbehandling, dvs. vidta en så kallad integritetsanalys.

Integritetsskyddsmyndigheten (före detta Datainspektionen) har tagit fram en vägledning för denna analys som vänder sig till lagstiftaren.² Någon sådan analys finns inte i den aktuella promemorian. Emellertid förhåller det sig lite annorlunda i lagstiftningsärenden när det som här handlar om införande av EU-direktiv. I bästa fall har då lagstiftaren i EU redan vidtagit denna integritetsanalys och dessutom är Sverige, i de delar direktivet innehåller tvingade regler, förpliktad av EU-rätten att införliva dessa i svensk rätt. Den svenska lagstiftaren har då inte samma valmöjlighet att avstå från att införa lagstiftning som utan tillräckligt starka skäl innebär en kränkning av individens rätt till skydd för den personliga integriteten. Men detta sagt är Advokatsamfundets bedömning att införandet i svensk rätt av det aktuella direktivet inte innebär någon oproportionell kränkning av individens rätt till skydd för den personliga integriteten.

De aktuella lagförslagen

Av artikel 13b punkten 4 och artikel 13g punkten 8 i digitaliseringsdirektivet följer att medlemsstaterna kan ge registreringsmyndigheten rätt att kräva att sökanden i ärenden rörande bolag, som ett undantag från målsättningen med ansökningar online, inställer sig personligen vid myndigheten om det finns skäl att misstänka att anmälares identitetshandling är förfalskad eller att anmälarer inte får företräda bolaget. Motsvarande regler finns även för registreringsärenden rörande filialer. I promemorian föreslås en ny skrivning i 27 kap. 2 § aktiebolagslagen som ger Bolagsverket den möjligheten. En liknande regel föreslås införas i 16 § lagen om utländska filialer m.m.

---

² Vägledning för integritetsanalys, 2016. En vägledning från Datainspektionen för att bedöma integritetsriskerna med ny eller ändrad lagstiftning.

Det framgår vidare i promemorian att bestämmelsen skulle kunna aktualiseras exempelvis om Bolagsverket misstänker att sökanden inte existerar, att sökandens identitet är kapad eller att sökandens ombud inte har en giltig fullmakt. Detta framgår emellertid inte av den föreslagna lagtexten. Enligt Advokatsamfundet skulle det kunna övervägas att precisera några av dessa grunder i lagtexten i förtydligande syfte. Det vore också önskvärt om det under den fortsatta beredningen ytterligare utvecklades hur Bolagsverket ska göra bedömningen av när personlig inställelse ska krävas.

En annan fråga är hur Bolagsverket med den aktuella skrivningen om att verket "får" förelägga anmälaren att inställa sig personligen ska kunna upprätthålla likabehandlingsprincipen inom förvaltningsrätten, dvs. att i samtliga liknande fall kräva alternativt inte kräva personlig inställelse. Detta är viktiga frågor för den enskilde eftersom det förmodligen är kostsamt, särskilt för individer som bor utomlands, att inställa sig personligen.

Det hade vidare varit välkommet med en analys av hur informationen som ska ligga till grund för bedömningen av huruvida personlig inställelse ska krävas kommer behandlas av Bolagsverket. När sådana bedömningar ska äga rum kommer det sannolikt ofta handla om tämligen integritetskänslig information som Bolagsverket måste hantera, kanske till och med uppgifter om brott eller misstankar om brott avseende enskilda individer. I det avseende skulle en integritetsanalys ha kunnat utföras på det sätt som anges ovan.

Avslutningsvis föreslår Advokatsamfundet ett mindre förtydligande tillägg i förslaget till 2 kap. 13 a § första stycket i aktiebolagsförordningen (se s. 11–12 i promemorian). Föreslagen text är understruken, "...som använt sådana mallar för bildande av bolag online som avses i...".

Motsvarande tillägg bör även göras i förslaget till 4 a § i förordningen med instruktion för Bolagsverket (se s. 18 i promemorian) enligt följande " ...tillhandahålla de mallar för bildande av bolag online som avses i...".

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander